

УДК 336.7.19

Д.В. КАРНАУХ, магістрант НТУ «ХП»

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ЦИФРОВОГО ПІДПISУ В УКРАЇНІ

Чи завжди ми відрізняємо електронний документ від документа в електронному вигляді? В електронному документі інформація, зафіксована за допомогою електронних даних, має включати обов'язкові реквізити документа, найголовнішим з яких є електронний підпис. Тобто без електронного підпису за певних вимог документ не має юридичної сили і не може вважатися електронним документом.

Електронний документообіг є одним із тих інструментів, які в змозі забезпечити потреби сьогодення в швидкому інформаційному обміні. А використання електронного цифрового підпису, що підтверджує оригінальність документа і надійно захищає його від підробок. Документи можуть бути засвідчені електронним цифровим підписом і передані до місця призначення протягом декількох секунд. За таких умов усі учасники обміну електронними документами незалежно від відстані мають однакові можливості в електронному інформаційному обміні.

Порушена проблема виникла не сьогодні. Її досліджували у своїх працях вітчизняні вчені, а саме: І.В. Двойленко, С.Ф. Левшаков [1], О.П. Голобуцький та О.Б. Шевчукта [2], та інші.

Отже, можна сказати, що документообіг з використанням електронного цифрового підпису посядає домінуюче місце у системі опрацювання, підготовки, підписання та надсилання документа.

Запропоновані інформаційні технології дають можливість фізичним особам, підприємствам та організаціям, суб'єктам господарювання більш ефективно і творчо вирішувати економічні та соціальні проблеми. Отже,

актуальність цієї роботи не викликає сумніву.

Для багатьох платників податку вже стало звичною справою електронне звітування з використанням цифрового підпису. Наприкінці травня розпочав свою роботу Акредитований центр сертифікації ключів Державної податкової служби та його представництва в усіх регіонах. Тепер платники податків мають можливість безкоштовно отримати ключі цифрового підпису та вільно використовувати програми для створення електронних звітів [3].

По даній темі у квітні 2013 року відбудеться Другий міжнародний форум з електронного цифрового підпису «PKI-Forum Україна 2013». Форум проводиться за офіційної підтримки Міністерства юстиції України та Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України .

Програма Другого міжнародного форуму з електронного цифрового підпису «PKI-FORUM Україна 2013» передбачатиме проведення дискусії, зокрема за такими напрямками:

- 10 років електронному цифровому підпису в Україні в фактах та цифрах: досягнення, перспективи розвитку та ризику;

- необхідність нового Закону «Про електронний цифровий підпис»: погляд регулюючих органів, правознавців, науковців та суб'єктів надання послуг;

- посилення вимог до матеріального та фінансового забезпечення суб'єктів, які надають послуги електронного цифрового підпису: доступність та «вартість» послуги;

- започаткування в Україні єдиної системи ідентифікації підписувачів: необхідність, що назріла;

- інтеграція інфраструктури відкритих ключів в інноваційні ІТ рішення: перегони між сервісом та безпекою [4].

Попри досить широке застосування електронний цифровий підпис у різноманітних галузях діяльності, фахівці з інформаційних технологій відзначають, що почнеться впровадження ЕЦП йде повільніше, ніж очікувалося. І причиною цьому служать не недоліки Закону "Про ЕЦП" (який обмежує

використання цієї технології з урахуванням двосторонніх і багатосторонніх домовленостей), а ряд стримуючих чинників. До них належать такі:

– незатребуваність технології ЕЦП для документів електронної пошти, оскільки застосування цієї технології Київ може привабити небажане увага з боку хакерів, держслужб, які з тероризмом тощо;

– проблеми, пов'язані з допомогою ЕЦП, такі як підробка ЕЦП, незаконне здобуття влади та використання сертифікатів ЕЦП, передача ЕЦП іншій юридичній особі з порушенням встановлених правил;

– відсутність потреби використання ЕЦП в закритих інформаційних системах, у яких високий рівень захисту та контролю та так забезпечується.

Електронний цифровий підпис спрямований на спрощення та прискорення документообігу між суб'єктами господарювання, що, в свою чергу, має зміцнити конкурентоспроможність вітчизняних підприємств, адже пришвидшиться процедура укладення цивільно-правових та господарських договорів, оформлення експортно-імпортних операцій, надання електронних банківських послуг.

Список літератури: 1. С.Ф. Левшаков «Проблеми становлення цифрового електронного підпису в Україні». Вісник НБУ. – 2012. с. 50–53. 2. Матеріали виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти та Консультативної ради з питань інформатизації при Верховній Раді України «Про хід виконання Державної програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 роки». – К.: Софт Прес. – 2007. с. 208. 3. Державна податкова служба у Рівненській області від 11.07.2012 р. <http://www.dpa.rv.ua>. 4. Всеукраїнська асоціація «Інформаційна безпека та інформаційна технологія» 2013. <http://www.pki-forum.com.ua>

УДК 657.1.011.56

Л.С. СТРИГУЛЬ, к.е.н., доцент НТУ «ХП»

С.О. УДОВИЧЕНКО, магістрант НТУ «ХП»

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ ОБЛІКУ

Вступ. У сучасних умовах господарювання, коли необхідно приймати управлінські рішення в умовах невизначеності та ризику, постає необхідність